

marife

dini araştırmalar dergisi

Turkish Journal of Religious Studies

yıl / year: 15 sayı / issue: 2 kış / winter 2015

marife

dini araştırmalar dergisi

Turkish Journal of Religious Studies

sahibi ve yazı işleri müdürü
owner and responsible manager
Abdülkadir Okumuşlar

editörler

editors-in-chief

Prof. Dr. Muhiddin Okumuşlar (N.Erbakan )
Yrd. Doç. Dr. Ali Dadan (N.Erbakan )
Yrd. Doç. Dr. Necmettin Güney (N.Erbakan )

yardımcı editörler

co-editors

Yrd. Doç. Dr. Mesut Kaya (şırnak )
Arş. Gör. Abdullah Esat Bağcı (N.Erbakan )
Arş. Gör. Ahmet Mekin Kandemir (N.Erbakan )
Arş. Gör. Feyza Demir (N.Erbakan )
Arş. Gör. İrfan Erdoğan (N.Erbakan )
Arş. Gör. Taha Çelik (N.Erbakan )

yayın kurulu

editorial board

Prof. Dr. Adem şahin (N.Erbakan )
Prof. Dr. Ahmet Çaycı (N.Erbakan )
Prof. Dr. Ahmet Yaman (N.Erbakan )
Prof. Dr. Cem Zorlu (N.Erbakan )
Prof. Dr. Dilaver Grer (N.Erbakan )
Prof. Dr. F. Ahmet Polat (Muş Alparslan )
Prof. Dr. Fikret Karapınar (N.Erbakan )
Prof. Dr. Hidayet Işık (Ç. Onsekiz Mart )
Prof. Dr. Kamil Güneş (DİB)
Prof. Dr. Mehmet Akgl (N.Erbakan )
Prof. Dr. Muhammet Tasa (N.Erbakan )
Prof. Dr. Seyit Bahçivan (N.Erbakan )

Marife Dini Araştırmalar Dergisi ULAKBİM TR Dizin
ve Akademia Sosyal Bilimler İndeksi (ASOS Index)
tarafından taranmaktadır.

yazışma

contact address

Arş. Gör. İrfan Erdoğan
Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Meram Yeni Yol Cd.
42090 Meram - Konya / Türkiye
+90. 332. 323 82 50

kurumsal web adresi

official web address

www.marife.org

e - mail

editor@marife.org
editormarife@gmail.com

ISSN: 1303-0671

• *Marife Dini Araştırmalar Dergisi*, dini araştırmalar alanında hakemli bir dergidir. Haziran ve Aralık (Yaz ve Kış) aylarında olmak üzere yılda iki sayı yayımlanır. Dergi, Türkiye içinden ve dışından katkıda bulunanların bilimsel makale ve araştırma notlarını içerir. Gönderilen tüm makaleler hakem, editörler ve yayın kurulunun onayından geçerek yayımlanır.

• *Marife Turkish Journal of Religious Studies* is a refereed periodical in the field of religious studies, published two times a year, in June and December (Summer and Winter). The journal contains a mixture of academic articles and reviews, from contributors both within and outside Turkey. All submitted articles are refereed.

i dzen ve kapak

interior design and cover

Prof. Dr. Muhiddin Okumuşlar

kapak deseni

cover pattern

Selçuklu kapak içi

baskı & yönetim yeri

publishing & head office

sebat ofset matbaacılık
matbaacılar sitesi. 6. blok no: 2 Karatay
0332. 342 01 53 / KONYA / TÜRKİYE
KTB. S. No: 16198

Basım Tarihi: Ocak 2016

yıl / year: 15 sayı / issue: 2
kış / winter KONYA

danışma kurulu

advisory board

Prof. Dr. Abdelaziz Berghout (IIU Malaysia)
Prof. Dr. Abdullah Kahraman (Marmara Ü)
Prof. Dr. Abdülkadir Dündar (Ankara Ü)
Prof. Dr. Abdüsselam Uluçam (Selçuk Ü)
Prof. Dr. Adnan Demircan (İstanbul Ü)
Prof. Dr. Ahmet Ögke (Akdeniz Ü)
Prof. Dr. Ahmet Önkal (N. Erbakan Ü)
Prof. Dr. A. Turan Yüksel (N. Erbakan Ü)
Prof. Dr. Ali Akpınar (N. Erbakan Ü)
Prof. Dr. Baki Adam (Ankara Ü)
Prof. Dr. Bayram Dalkılıç (N. Erbakan Ü)
Prof. Dr. Bilal Kuşpınar (N. Erbakan Ü)
Prof. Dr. Bilal Saklan (N. Erbakan Ü)
Prof. Dr. Bülent Uçar (Osnabrück Üniversit )
Prof. Dr. Bünyamin Erul (Ankara Ü)
Prof. Dr. Bünyamin Solmaz (N. Erbakan Ü)
Prof. Dr. Cağfer Karadaş (Uludağ  )
Prof. Dr. David J Goa (University of Alberta)
Prof. Dr. Enes Karic (University of Sarajevo)
Prof. Dr. Galip Türcan (S. Demirel  )
Prof. Dr. Himmet Konur (Dokuz Eylül  )
Prof. Dr. H. Yunus Apaydın (Erciyes  )
Prof. Dr. Hayati Hökelekli (Uludağ  )
Prof. Dr. Hüsamettin Erdem (N. Erbakan  )
Prof. Dr. İbrahim Coşkun (N. Erbakan  )
Prof. Dr. İbrahim Hatipoğlu (Yalova  )
Prof. Dr. İhsan Fazlıoğlu (İ. Medeniyet  )
Prof. Dr. İ. Haklı Sezer (King Saud University)
Prof. Dr. İsmail Taş (N. Erbakan  )
Prof. Dr. İsmail Taşpınar (Marmara  )
Prof. Dr. İzzet Er (Din Hizmetleri Müşaviri)
Prof. Dr. Kadir Özköse (Cumhuriyet  )
Prof. Dr. Kürşat Demirci (Marmara  )
Prof. Dr. M. Ali Büyükkara (İstanbul Şehir  )
Prof. Dr. Mehmet Bayyig t (N. Erbakan  )
Prof. Dr. M. Sait Şimşek (N. Erbakan  )
Prof. Dr. Mehmet Eren (N. Erbakan  )
Prof. Dr. M. Zeki Aydın (Marmara  )
Prof. Dr. M. Zeki İşcan (Atatürk  )
Prof. Dr. Mahmut Kaya (İstanbul  )
Prof. Dr. M. Ali Kapar (N. Erbakan  )
Prof. Dr. M. Mesut Ergin (Dicle  )
Prof. Dr. Mevl t Uyanık (Hitit  )
Prof. Dr. Musa Yıldız (Gazi  )
Prof. Dr. Mustafa Abu Sway (Al-Quds University)
Prof. Dr. Mustafa Aşkar (Ankara  )
Prof. Dr. Mustafa Fayda (İstanbul 29 Mayıs  )

Prof. Dr. Mustafa  zt rk (Çukurova  )
Prof. Dr. Mustafa Tavukçuoğlu (N. Erbakan  )
Prof. Dr. Naim Şahin (N. Erbakan  )
Prof. Dr. Ramazan Altıntaş (N. Erbakan  )
Prof. Dr. Recai Doğan (Ankara  )
Prof. Dr. Reşat  ng ren (İstanbul  )
Prof. Dr. Sadık Kılıç (Atatürk  )
Prof. Dr. Saffet Köse (İ.Katip Çelebi  )
Prof. Dr. Saffet Sarıkaya (S. Demirel  )
Prof. Dr. Selahattin Polat (Erciyes  )
Prof. Dr. Süleyman Toprak (N. Erbakan  )
Prof. Dr. Şinasi Gündüz (İstanbul  )
Prof. Dr. Tacettin Uzun (N. Erbakan  )
Prof. Dr. Tuncay İmamoğlu (Atatürk  )
Prof. Dr. Yahya Michot (Hartford Seminary)
Prof. Dr. Yılmaz Can (Ondokuz Mayıs  )
Prof. Dr. Yusuf İşcık (N. Erbakan  )
Prof. Dr. Y. Ziya Keskin (Harran  )
Prof. Dr. Zbigniew Kaźmierczak (Uni of Bialystok)
Prof. Dr. Zekeriya Güler (İstanbul  )
Doç. Dr. Burhan Köroğlu (Bahçeşehir  )
Doç. Dr. Saim Kayadibi (IIU Malaysia)
Yrd. Doç. Dr. Sezayi Küçük (Sakarya  )

sayı hakemleri

rewivers of the issue

Prof. Dr. A. Turan Yüksel (N. Erbakan  .)
Prof. Dr. Ahmet Çaycı (N. Erbakan  .)
Prof. Dr. Hidayet İşık (Ç. Onsekiz Mart  )
Prof. Dr. Kemal Yıldız (Marmara  )
Prof. Dr. Muhiddin OKUMUŞLAR (N.Erbakan  .)
Prof. Dr. Mustafa Tavukçuoğlu (N. Erbakan  )
Prof. Dr. Sait Şimşek (N. Erbakan  )
Prof. Dr. Sıddık Korkmaz (N. Erbakan  )
Doç. Dr. Ahmet Güzel (K. Mehmetbey  )
Doç. Dr. İbrahim Turan (O. Mayıs  )
Doç. Dr. M.Sami Baybal (N. Erbakan  .)
Doç. Dr. Zişan Furat (İstanbul  )
Yrd. Doç. Dr. Ali Dadan (N. Erbakan  .)
Yrd. Doç. Dr. Kadir Gömbeyaz (Kocaeli  )
Yrd. Doç. Dr. M.Fatih Turan (Atatürk  )
Yrd. Doç. Dr. M.Vehbi Dereli (N. Erbakan  .)
Yrd. Doç. Dr. Mesut Kaya (Şırnak  )
Yrd. Doç. Dr. Necmettin Güney (N. Erbakan  .)
Yrd. Doç. Dr. Sümeyra Bilecik (Aksaray  )
Yrd. Doç. Dr. Veysel Narg l (Bozok  )
Öğr. Gör. Ahmet Çetinkaya (E. Osmangazi  )
Arş. Gör. A. Mekin Kandemir (N. Erbakan  )
Arş. Gör. Mahmut Samar (N. Erbakan  )

Yayın ve Yazım İlkeleri / Publishing and Writing Principles

GENEL İLKELER

•*Marife Dini Araştırmalar Dergisi*, Dini Araştırmalar alanında bilimsel, akademik ve hakemli bir dergidir. Haziran ve Aralık (Yaz ve Kış) aylarında olmak üzere yılda iki sayı yayımlanır. Şu ana kadar sekiz özel sayı çıkarılan dergi gerektiğinde yeni konulu sayılar çıkarılabilmektedir.

•*MDAD*, Dini Araştırmalar alanında, Türkiye içinden ve dışından katkıda bulunanların özgün makale ve çeviri makaleleri yanı sıra araştırma notları ile kitap, sempozyum ve konferans tanıtımlarını ve nostalji çalışmalarını içerir. Bu alanlarla ilgilenen tüm araştırmacılara açık olan dergide, söz konusu alanlar dışındaki araştırmaların yayımlanmasına editörler kurulu karar verir.

•Gönderilen tüm çalışmalar, editörler kurulunun onayından geçerek yayımlanır.

•Yayımlanan yazıların bilim, hukuk ve dil sorumluluğu yazarlarına aittir.

•Derginin yayın dili Türkçe ve İngilizce olup diğer dillerdeki araştırmaların yayımlanmasına editörler kurulu karar verir. Dergide yayımlanmayan yazılar iade edilmez.

•Yazarlar, hızlı haberleşmeyi temin için telefon ve e-mail adreslerini bildirip yazıların takibini editor@marife.org ya da editormarife@gmail.com adresinden yapabilirler.

•Makale ve çeviri makaleleri yayımlanan araştırmacılara derginin ilgili sayısını ile bu araştırmacılara ve diğerlerine ayrıca 20 adet ayrı basım takdim edilir.

YAYIN İLKELERİ

•*MDAD*'nde yayımlanması istenen araştırmalar bilimsel, orijinal ve alana katkı yapma özelliklerine sahip olmalıdır. Gönderilen yazılar daha önce yayımlanmamış, yayımlanmak üzere başka dergiye gönderilmemiş veya yayım için kabul edilmiş olmalıdır. Ayrıca yayımlanmış bir araştırmayla büyük oranda benzerlik gösteren yazılar da değerlendirmeye alınmaz. Herhangi bir bilimsel toplantıda sunulmuş ve yayımlanmamış olan yazılarda, toplantının adı, yeri ve tarihi dipnot olarak belirtilmelidir.

•*MDAD*'ne gönderilen araştırmalar, editörler tarafından genel olarak şekil ve içerik yönünden incelenerek dergide yayınlanmaya değer olup olmadığına karar verilmekte ve uygun araştırmalar daha sonra konunun uzmanı iki hakeme gönderilir. Hakemler bilimsel ve teknik açıdan yaptıkları objektiflik esasında dayalı değerlendirmeyi "Hakem Değerlendirme Raporu"yla editörler kuruluna bildirir.

•Bir araştırmann yayımlanıp yayımlanmaması, hakemlerin belirttiği "Yayımlanabilir", "Düzeltilmelerden sonra yayımlanabilir" ve "Yayımlanamaz" seçenekleriyle sunulan görüşlerle karara bağlanır.

•Bir araştırmann yayımlanabilmesi için en az iki hakemin olumlu olması gerekir.

•İki hakem tarafından "yayımlanamaz" görüşü bildirilen yazılar yayımlanamaz.

•Bir olumlu bir olumsuz rapor durumunda üçüncü hakeme başvurulur.

• "Düzeltilmelerden sonra yayımlanabilir" seçeneği durumlarda araştırma müellifin tashihiye sunulur, tashihi edilmiş nüshanın yayımlanmasına editörler kurulu karar verir.

•Düzeltilmelerden sonra yeniden görmek isteyen hakemlere araştırma tekrar sunulur.

YAZIM İLKELERİ

•Yayımlanması istenilen yazılar Microsoft Word'de yazılmış olarak e-posta veya CD ile birlikte isimsiz iki nüsha halinde (Çeviriler orijinal metinleri ile birlikte, resim, şema ve tablolar dahil) editöre gönderilmelidir.

•Yazarlar (resim, şekil, harita, vb. ekler dâhil) en fazla yirmi beş (25) sayfa (12 punto Times New Roman, 1,5 aralık, kenar boşlukları 2,5 cm) olmalıdır.

•Yazılarda 150 kelimelik Türkçe özet ve bu özetin İngilizce çevirisi, yabancı dilediği makalelerin ise Türkçe ve İngilizce özetleri verilmelidir. Türkçe ve İngilizce anahtar kelimeler (beş adet) verilmelidir.

•Makale başlıkların Türkçe ve İngilizce olarak yazılmalıdır.

•Araştırmann sonunda "kaynakça" verilmelidir.

•Özetler, derginin www.marife.org sitesi aracılığıyla uluslararası bilim dünyasına sunulmaktadır.

GENERAL PRINCIPLES

•*Marife Turkish Journal of Religious Studies*, is a refereed periodical in the field of Religious Studies. It is published two times a year, in June and December (Summer and Winter). Until now, eight special issues have been published and new special issues are published when necessary.

•*MTJRS*, contains a mixture of academic articles, translated articles as well as research notes, book reviews and conference summaries in the field of Religious Studies from contributors within and outside Turkey. *Marife* welcomes all types of researches related to these fields. Articles concerning other areas may also be published upon the decision of the editorial board.

•All submitted works are published by the approval of editorial board.

•All responsibilities of published manuscripts (academic, legal and use of language) belong to the authors.

•The primary language of the journal is Turkish and English, yet articles submitted in other languages may also be published if approved by the editorial board. Unpublished manuscripts may not be returned.

•Authors can follow the publication of their submitted manuscripts through editor@marife.org - editormarife@gmail.com

•Contributors will receive a copy of the relevant issue and 20 complimentary offprints of their articles.

PUBLISHING PRINCIPLES

•Articles submitted for the consideration of publication in *MTJRS* must be scientific and original and written according to the commonly-accepted academic standards. They should also contribute to the area concerned. Articles published elsewhere in any form, partial or whole, will receive no consideration at all. If a paper is submitted to a conference but not published, the conference name, place and date has to be stated as a footnote.

•Articles submitted for the consideration of publication are subject to review of the editorial board in terms of technical and academic criteria. Following the decision of the editorial board, the articles are then sent to two referees known for their academic reputation in the respective area. The referees send their reports to the editorial board via the Article Evaluation Form.

•Upon their decision, the article will either be published in the journal or sent to the author for modification/correction or rejected.

•The article can only be published if the two referees agree in their decision on its publication.

•If the two referees disapprove the article, it cannot be published.

•If one referee approves and the other disapproves, the editorial board may send it to a third referee for the final decision.

•If the referee(s) requested corrections before publication, the article is sent to the author for correction, the corrected manuscript is published upon the decision of editorial board.

•If the referee wants to see the corrected article again, it is sent back to him.

WRITING PRINCIPLES

•Manuscripts must be submitted to the editor either via e-mail or via regular mail in two printed copies together with a CD (translations with their original texts, pictures, drawings and tables saved in CD) containing the text in Microsoft word.

•The article (including appendix of pictures, drawings, maps etc) should not be longer than twenty five (25) pages (Times New Roman 12, interspaces 1,5, margins 2,5).

•Turkish abstracts for English and non-Turkish articles, English abstracts for Turkish articles, should be submitted English in 150 words. Turkish and English keywords (five pieces) also should be submitted.

•The title of the articles should be given in Turkish and English.

•Each article should include a "bibliography" at the end.

•Abstracts of articles are also published in the Web site of the journal: www.marife.org accessible by the international academic community.

İçindekiler

editörden

makaleler / articles

Klasik ve Modern Dönem Tefsirlerinde Âdem ve Eşinin Cennetten Çıkarılması Konusu
-Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım-

*The Issue about Adam and his Spouse's Removal of Heaven in the Classical and
Modern Periods Commentaries of the Qur'an -a Comparative Approach-*

Ayşe Betül Oruç, 237-256

İslam Muhâkeme Hukukunda

Yaygın Duyuma Dayalı Şahitliğin (Eş-Şehâde Bi't-Tesâmu') Kabulü

Validity of Testimony that Based on Common Hearings In Islamic Procedure Law

Bilal Esen, 257-281

Bahrî Memlûkler Döneminde Reîsületibbâlık (648-784/1250-1382)

Chief Physician Institution in the Bahri Mamluk Period (648-784/1250-1382)

Mehmet Fatih Yalçın, 283-296

İslâm Hukukunda Mehîr Davaları

Cases of Dower in İslamic Jurisprudence

Şükrü Şirin, 298-319

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme

Eğilim Düzeylerinin İncelenmesi

*The Examining of Critical Thinking Dispositions of Religious Culture and
Ethics Teacher Candidates*

İrfan Erdoğan, 322-342

Muhtâr Es-Sakafî'nin Hayatı Bağlamında İlk Keysâni Fikirlerin Ortaya Çıkışı

Emergence of the First Kaysaniyya Ideas in the Context of Mukhtâr al-Thaqafi's Life

Aytekin Şenzeybek, 343-370

İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Arapça Dersine Karşı Tutumları

(İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği)

Attitudes of Divinity Faculty Students for the Arabic Course

(Inonu University Faculty of Divinity Sample)

Recep Uçar, 371-394

Prospects for Islamism, Post-Islamism and Representation of Muslims:

Lessons from Pakistan

Kemal Enz Argon, 395-411

Mushaflardaki Vakf İşaretlerine İlişkin Bir Değerlendirme

Müsâid b. Süleyman et-Tayyâr Çev: Recep Koyuncu, 413-420

Nikahı Fâsid ve Bâtil Şeklinde İkiye Ayırmanın Yanlışlığı

Mustafa Ahmed ez-Zerkâ Çev: Fatiha Bozbaş, 421-432

Memlûkler'in İkinci Döneminde Dımaşk Şehri (784/1382-922/1516)

Taha Seki Tarâvene Haz: Mehmet Fatih Yalçın, 433-436

editör'den

Her işin başı Bismillah...

Saygıdeğer okuyucular!

Birbirinden değerli çalışmaları içerisinde barındıran, 2015 yılının ikinci sayısı ile tekrar karşınızdayız.

Marife Dini Araştırmalar Dergisi, her zamanki gibi ilkelerinden taviz vermeden sürdürdüğü yayın politikası ile bu sayısında;

Ayşe Betül Oruç'un *Klasik ve Modern Dönem Tefsirlerinde Âdem ve Eşinin Cennetten Çıkarılması Konusu -Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım-*, Bilal Esen'in *İslam Muhâkeme Hukukunda Yaygın Duyuma Dayalı Şahitliğin (Eş-Şehâde Bi't-Tesâmu') Kabulü*, Mehmet Fatih Yalçın'ın *Bahrî Memlûkler Döneminde Reisületibbâlık (648-784/1250-1382)*, Şükrü Şirin'in *İslâm Hukukunda Mehîr Davaları*, İrfan Erdoğan'ın *Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilim Düzeylerinin İncelenmesi*, Aytekin Şenzybek'in *Muhtâr Es-Sakafî'nin Hayatı Bağlamında İlk Keysâni Fikirlerin Ortaya Çıkışı*, Recep Uçar'ın *İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Arapça Dersine Karşı Tutumları (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği)*, Kemal Enz Argon'un *Prospects for Islamism, Post-Islamism and Representation of Muslims: Lessons from Pakistan* adlı makalesi ile Recep Koyuncu'nun *Müsâid b. Süleyman et-Tayyâr'dan Mushaflardaki Vakf İşaretlerine İlişkin Bir Değerlendirme* isimli çevirisi ve Fatıha Bozbaş'ın *Mustafa Ahmed ez-Zerkâ'dan Nikahı Fâsid ve Bâtıl Şeklinde İkiye Ayırmanın Yanlıslığı* isimli çevirisinin yanısıra, Mehmet Fatih Yalçın'ın Taha Seki Tarâvene'ye ait olan *Memlûkler'in İkinci Döneminde Dimaşk Şehri (784/1382-922/1516)* isimli eserin tanıtımını içerisinde barındırmaktadır.

2016 yılı ilk sayısında (Yaz) yayınlanmak üzere yazılarınızı Nisan ayı sonuna kadar gönderebilirsiniz. Yeni sayımızda tekrar buluşmak dileğiyle selamlar.

Muhiddin Okumuşlar

